

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผู้บริหารกับการใช้หลักสังคหวัตถุธรรม : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัด อุดรดิตถ์		
ชื่อผู้เขียน	นายไพฑูรย์ ชุโนอาสา		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา		
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีธร	สุวรรณ	ประธานกรรมการ
	ศาสตราจารย์ มณี	พยอมยงค์	กรรมการ
	อาจารย์ ดร. อัมพร	ศิริบุญมา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้หลักสังคหวัตถุธรรม
ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2530 กลุ่มประชากร
เป็นผู้บริหารจำนวน 70 คน และกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนจำนวน 399 คน ซึ่งได้มาจากการ
สุ่มอย่างมีระบบ การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสังคหวัตถุธรรม นำข้อมูลที่ได้มา
แจกนับความถี่แล้วหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เชื่อว่าพระพุทธเจ้า
มีจริง หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนามีคุณค่าต่อตนเองและสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ใน
ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้พื้นฐานในหลักสังคหวัตถุธรรมคือ ทาน
บิณฑบาต อุตถจริยา และสมานัตตดา ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ

ส่วนการนำหลักสังคหวัตถุธรรมไปใช้ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารนำหลัก "ทาน" คือ
การให้ไปปฏิบัติได้มากในส่วนที่เป็นวัตถุทาน วิทยาทาน แต่ในแง่ธรรมทานและอกัยทานนั้นผู้บริหาร

ยังนำไปปฏิบัติเป็นส่วนน้อย ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่าง เห็นพ้องกันว่าผู้บริหารยังคงจับผิดครูผู้สอน แล้วนำความผิดนั้นมาประกอบการพิจารณาหมายงาน

การปฏิบัติตามหลัก "บิยาจา" ผู้บริหารเห็นว่าพวกเขาพูดสุภาพอ่อนหวาน ยกย่องชมเชยครูผู้สอน พูดเพื่อให้เกิดความสามัคคี ให้กำลังใจแก่ครูผู้สอน แต่ครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารยังมีการพูด เจ็บชาด เค็ดชาดและดูต่ำว่ากล่าวผู้ใต้บังคับบัญชาต่อหน้าผู้อื่น

การปฏิบัติตามหลัก "อัททจริยา" ผู้บริหารเห็นว่าพวกเขาได้ประพฤติประโยชน์ในแง่ให้คำแนะนำและสนับสนุนครูผู้สอนทั้งงานในหน้าที่และงานส่วนตัวที่ประสบปัญหาแต่ครูผู้สอนเห็นว่าการช่วยเหลือด้านทรัพย์สินหรือการ เกื้อกูลครอบครัวผู้ใต้บังคับบัญชานอกรอบโอกาสอันควร ผู้บริหารยังปฏิบัติ น้อยไป

การปฏิบัติตามหลัก "สมานัตตคา" ผู้บริหารคิดว่าพวกเขาได้ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่าง สม่ำเสมอ เป็นมิตรกับทุกคนแต่ในการปฏิบัติจริงยังมีการใช้อำนาจและวางตนในฐานะที่เป็นผู้บังคับ บัญชาของเพื่อนร่วมงาน แต่ครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารยังข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ ทั้งยังควบคุม อารมณ์ไม่ได้มาก

สรุปได้ว่าผู้บริหารโรงเรียน ยังมีความเข้าใจในหลักสังคหัตถุธรรมไม่ชัดเจนดี จึง ไม่สามารถนำหลักสังคหัตถุธรรมไปใช้ในการบริหารงานได้ครบถ้วนเต็มที่ ดังนั้นจึงควรส่งเสริม ให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมข้อนี้ให้ถูกต้องก่อน จึงจะสามารถนำไปปฏิบัติได้ อย่างถูกต้องครบถ้วนและก่อให้เกิดประโยชน์แก่การบริหารงานได้อย่างแท้จริง

v

Thesis Title Administrators and the Use of Sanghavatthu-Dhamma
 : A Case of Primary School Administrators under
 the Muang District Office of Primary Education,
 Uttaradit Province

Author Mr.Pitoon Kunasa
M.Ed. Educational Administration

Examination Committee :

Assist.Prof.Srithorn	Suwan	Chairman
Professor Manee	Payomyong	Member
Lecturer Dr.Umporn	Siriboonma	Member

Abstract

The purposes of this research were to study and to compare the use of Sanghavatthu-Dhamma in the job performance of primary school administrators according to the attitudes of administrators and teachers under the Muang District Primary Education Office, Uttaradit Province, in the 1987 academic year.

The population under study consisted of 70 school administrators and the sample of 399 teachers who were systematically drawn. Data were collected by a questionnaire dealing with the use of Sanghavatthu-Dhamma. The collected data were then analyzed through the applications of frequency counts and percentage.

The findings were as follows:

Most administrators and teachers were Buddhists. They believed that Lord Buddha really existed and realized how precious the Buddha's sermons were related to themselves and to the society, and how practical they were in everyday living. In addition, neither the administrators nor the teachers possessed sufficient basic knowledge of the principles of Sanghavatthu-Dhamma i.e. Dana, Piyavaca, Atthacariya and Samanattata.

Regarding the use of Sanghavatthu-Dhamma principles in administration, the administrators conducted principle of Dana as giving at the high level in the aspects of materials and knowledge givings. Nevertheless, the performance in the aspects of Dhamma giving and forgiveness were conducted at the low level. Both administrators and teachers revealed that while working, teachers were still closely watched for their mistakes and these were taken into consideration in their work assignments.

With respect to the performance of Piyavaca, the administrators revealed that they spoke politely and gently, encouraged and gave praise to the teachers in order to make unity. Yet, the teachers felt that administrators spoke sharply and reprimanded their subordinates in front of other people.

In relation to the performance of Atthacariya, administrators expressed that they acted nicely in advising and encouraging the teachers in their duties and personal matters. However, teachers felt that administrators performed at the low level of financial help or other supports to the families of their subordinates at the appropriate time.

With regard to the performance of Samanattata, the administrators thought that they were being friendly to everyone. But in fact, they used their power as being the superior officers among their colleagues. Besides, teachers revealed that administrators still threatened their subordinates and could not highly control their temper.

It could be concluded that administrators did not understand clearly the principles of Sanghavatthu-Dhamma. Therefore, they could not properly use the principles of Sanghavatthu-Dhamma in their administration. Above all, they should learn to understand these principles of Dhamma correctly in the first place so that they would be able to implement these principles successfully and usefully in their administration.